

SCENARIO 1 – DET STORE VERDENSMARKED

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

"I Danmark har vi endelig kastet krisens lænker fra os. Alle er optimistiske og har igen fået en tro på, at fremtiden bringer godt nyt. Og billedet er heldigvis det samme, når vi kigger ud over Danmarks grænser".

- Den globale efterspørgsel er steget markant
- Fødevarer sikkerhed er et konkurrenceparameter
- Miljøhensyn er trådt i forgrunden
- Landbrugets gæld er stadig stor
- Arla og Danish Crown sætter dagsordenen

"I Danmark har vi endelig kastet krisens lænker fra os. Alle er optimistiske og har igen fået en tro på, at fremtiden bringer godt nyt. Og billedet er heldigvis det samme, når vi kigger ud over Danmarks grænser. Der er vækst og fremgang i hele verden. Så sent som forleden aften var der en dokumentar i TV om en afrikansk storbonde, som med kinesisk kapital og dansk knowhow i ryggen havde øget sin landbrugsproduktion, så den nu er på omdrejningshøjde med tilsvarende landbrug i Danmark. Verden er åben, og mulighederne er uendelige. Også for Danmark." Peter Madsen, kapitalfondsdirektør.

Efterdønningerne efter finans- og gældskrisen i slutningen af 00'erne og begyndelsen af 10'erne har lagt sig, og verdenssamfundet er præget af optimisme og tro på fremtiden. Det er især den store og stadigt voksende globale middelklasse, som driver væksten på verdensplan. Efterspørgslen efter landbrugsprodukter er for opadgående, og efter indgåelsen af flere store handelsaftaler er der skabt grobund for, at ikke bare fødevarer, men alle produkter frit kan handles mellem landene. Tidligere tiders importrestriktioner og toldmurer er brudt ned, og det store homogene verdensmarked, hvor fødevarer og andre produkter frit kan bevæge sig over landegrænserne er en realitet.

[Til top](#)

DEN GLOBALE EFTERSPØRGSEL ER STEGET MARKANT

Befolkningstilvæksten på jorden har været udtalt igennem de sidste 30 år, og især den globale middelklasse er vokset eksplosivt. Det er i høj grad de voksende middelklasser i Asien, Afrika og Sydamerika, som har skabt en større global efterspørgsel efter fødevarer og dermed sat turbo på den store vækst i den globale fødevareproduktion.

Der er især to grunde til, at verdensmarkedet har kunnet imødekomme den større globale efterspørgsel: den teknologiske udvikling og indgåelsen af flere vidtrækkende handelsaftaler.

De senere års teknologiske landvindinger har banet vejen for en voldsom produktivitetsstigning i planteproduktionen. Produktionen er især vokset i Afrika, Sydamerika og Sortehavsregionen, som nu er de store fødevarer kamre for verdens voksende befolkning. Hvad den animalske produktion angår, har også udviklingslandene meldt sig på banen som producenter og har allerede indhentet en del af den vestlige verdens forspring i produktivitet.

Samtidig har liberaliseringen af den globale landbrugsproduktion gennem brede handelsaftaler betydet, at landbrugsprodukter frit kan bevæge sig på tværs af landegrænserne. Det gælder også GMO-afgrøder og hormonkød.

[Til top](#)

FØDEVARESikkerhed er et konkurrenceparameter

Åbningen af det globale fødevaremarked er kommet dansk landbrug til gode. De danske landmænd står stærkt sammenlignet med landmænd i andre lande på områder som knowhow om fødevaresikkerhed og udnyttelse af den teknologiske udvikling til forbedring af miljøet og produktiviteten. I de senere år har en række store fødevareskandaler undermineret tilliden til fødevaresikkerheden i visse dele af verden. Den globale middelklasse efterspørger derfor fødevarer af høj kvalitet. Særligt de nordeuropæiske fødevarer er efterspurgt, fordi fødevarekoncernerne i Nordeuropa kan dokumentere deres produktionsmetoder og har total sporbarhed på deres produkter. Det giver den globale forbruger ro i maven at se fødevarer mærket med "Made in Denmark".

[Til top](#)

MILJØHENSYN ER TRÅDT I FORGRUNDEN

Dansk landbrug er ikke kommet sovende til sin førerposition på fødevaresikkerhed. De danske

landmænd har arbejdet hårdt på at imødekomme ikke bare den internationale forbrugers krav om større fødevarer sikkerhed, men også de danske forbrugeres og de danske politikeres stadig større krav til reduktion af miljøpåvirkning og bedre dyrevelfærd.

På grund af befolkningens syn på landbruget mener politikerne fortsat, at Danmark skal være foregangsland på miljøområdet. Det betyder, at Danmark generelt har højere miljøstandarder end de lande, vi konkurrerer med. Den udbredte stemning af "politisk korrekthed" medfører, at det politiske system udøver en erhvervspolitik, der favoriserer de "rene" produktionsformer.

Der er ikke tegn på, at politikernes og befolkningens holdning til landbruget vil ændre sig foreløbig. Den danske miljøpolitik skærpes derimod, i takt med at der udvikles ny teknologi, som kan reducere miljøpåvirkningen. Det samme gælder kravene til dyrevelfærd.

Investeringerne i teknologi medfører en meromkostning, der skal dækkes gennem en forøget merpris for produkterne. Men så længe de danske landmænd kan sælge deres landbrugsprodukter som sikre, kan de uden problemer kræve en merpris fra den globale forbruger.

De skrappe miljøkrav, som de danske landmænd skal leve op til, har dermed vist sig at give dansk landbrug en konkurrencefordel på det globale marked.

[Til top](#)

LANDBRUGETS GÆLD ER STADIG STOR

Den globale vækst har også betydet, at inflation og renteniveau er tilbage på samme niveau som i 90'erne, og at dansk landbrug er kommet på fode igen efter de hårde år under finans- og gældskrisen. Landbruget er dog fortsat et relativt gældstungt erhverv, og det middelhøje renteniveau betyder, at der stadig er en hård gældsbyrde at forholde sig til.

På den anden side har den gunstige udvikling på kapitalmarkederne gjort det muligt for landbruget at tiltrække mere ansvarlig kapital til vækst og udvikling. Flere og flere kapitalfonde har efterhånden fået øjnene op for, hvor stabilt og inflationssikret et afkast landbruget kan tilbyde. Som en konsekvens af denne udvikling er selskabsstrukturen blevet langt mere udbredt end de personligt ejede landbrugsvirksomheder.

Den stærkere ejerfinansiering har medført et lavere gælds niveau i virksomhederne. Samtidig har det betydet, at livet på landet har bevæget sig endnu længere væk fra landbokulturen og er blevet en industriproduktion. Et landbrug anno 2030 drives kort sagt på samme vilkår som enhver anden erhvervsvirksomhed, der skal agere på det store verdensmarked. Med den lettere adgang til ekstern kapital står landbrugsvirksomhederne stærkere i dag end for bare 15 år siden.

[Til top](#)

ARLA OG DANISH CROWN SÆTTER DAGSORDENEN

Det er fortsat de store fødevarekoncerner, der dominerer den europæiske fødevareproduktion. Arla og Danish Crown er børsnoterede. Det betyder, at det ikke længere er landbrugsvirksomhederne, der har kontrol over værdikæden. Nu er det Arla og Danish Crown, som sætter spillereglerne. Og de går efter at få deres råvarer til den bedst mulige pris nu, hvor de er børsnoterede. Bulkproducenterne er derfor under pres.

På den positive side har kapitaliseringen medført et stort fokus på udviklingen af nye produkter med gode afkast og en vedholdende jagt efter at forbedre produktionsmetoder og fødevaresikkerhed, og dét hjælper med til at holde de danske landmænd i den gule førertrøje.

[Til top](#)
